DIN PERIODICE

George Topârceanu

Versiune electronică de Scriptorium.ro
http://www.scriptorium.ro

Furtuna

Nimeni n-a rămas în stradă.
Norii negri vin grămadă.
Zboară frunzele uscate
În văzduh împrăştiate
Şi salcâmii stau să cadă:
Bate vântul, bate...
A ieşit de la răscruce
O femeie care duce
Un copil de mână... Sună
Porți izbite de furtună
Şi femeia face cruce:
Fulgeră şi tună.
Dar a norilor năframă
Se sfâşie... Biata mamă,
Cu puterile scăzute,
Vrea copilul să-şi ajute
Şi cu glas pierdut îl cheamă:
— Hai cu mama, iute!
L-a luat acum în brațe.
Ploaia o izbeşte-n față.
Bolta parcă-i spartă-n două...
Cu mânuțele-amândouă
El de gâtul ei s-agață:
— Plouă, mamă, plouă!

Lacul

În grămezi greoaie, norii

Dintr-o parte străbătură
Şi de chipul lor pătrunsă,
Fața lacului e sură.

Lângă apă, singuratic,
Plopul trist, fără veşmânt,
Jeluindu-şi frunza moartă
Se îndoaie după vânt.

Pleacă unde după unde
Şi mişcarea lor domoală
Colo-n trestie pătrunde,
Legănând o luntre goală...

Mult aş vrea în feeria
Unei nopți de mai, senine,
Să plutesc pe apa-ți clară,
Cu iubita lângă mine,

Şi a undelor poveste
Nesfârşită, s-o ascult...
Dar aşa, cum eşti acuma,
Lacule, îmi placi mai mult!

Vin', iubito

Prin dumbravă se strecoară
                    Vânt de vară,
Şi cocorii, şir pribeag,
În adânc senin plutesc.
Cântă cucu în huceag:
Cucule, câți ani trăiesc?
Îmbrăcatu-s-au în floare

De ninsoare,
Pomii toți de prin livezi.
Râul lunecă pe prund
Aşa limpede că-i vezi
Pietricelele din fund.
Jos, în umbră de răchite,
Tăinuite
Viorele s-au ivit,
Şi-n păr negru la femei
Cât de albi au înflorit
Parfumații ghiocei!
Vin', iubito! O poveste
Tristă este
Viața noastră când s-a stins,
Dar e rai când o trăim.
Vino! Domnul dinadins
Ne-a făcut să ne iubim:
A pus vara în dumbravă
Şi-a zis: "Na-vă
Crângul plin de cântători,
Şi copacii înverziți,
Şi poienile cu flori
Vi le dau *să vă iubiți!*"

Terține

Şi acum țin minte şoaptele-i pierdute
În vuietul sălbatic de furtună:
"De ce nu eşti cuminte? Du-te, du-te!"
E vânt, e noapte. Fulgeră şi tună,
Şi-o ploaie — acum a început să cadă

În picuri mari cât boaba de alună.
Cuprinsu-i plin ca de sclipiri de spadă,
Eu plec încet, ca-n vis, şi nu-mi dau seamă.
Un glas... dar cine-ar fi putut să creadă?
Părea că-n urmă-mi rugător mă cheamă.

O noapte

Pe cerul plin de stele nori negri se aştern
Întunecând deodată al nopţii far etern.
O umbră fioroasă învăluie pământul
Şi-n pacea nopţii negre, vuind s-aude vântul.
Mai fi-vor pentru mine vrodată nopţi cu lună?
Furtună e afară şi-n pieptul meu — furtună.
Sclipesc fulegere repezi pe ceru-ntunecat,
Cum gânduri repezi, noaptea, din suflet mi-o străbat.
Şi tunetul s-aude gemând în depărtare
Cum geme-ntr-al meu suflet eterna desperare.
Bătut de vânturi, codrul pustiu şi jalnic sună.
Furtună e afară şi-n pieptul meu — furtună.

Cărturăreasa

— Uite, ai un dar în casă,
Vorbe bune, cu temei
De la dama cea de verde,
Dar să te fereşti să-l iei.
Pentru că nu minte cartea,
Ea ghiceşte orice gând,
Vezi, cu dama cea de tobă,
Ceartă, lacrimi pe curând.

Dragoste pe drum de seară
Cu un crai de ghindă, şi
Gând la gând cu bucurie,
Chiar o veste vei primi...
Serioasă, visătoare,
Cu ochi negri şi cuminți,
A rămas privind, copila,
Gura babei, fără dinți...
— Cum e crai de ghindă, babo?
— Nalt şi oacheş, fata mea.
— Şi cu ochii mari şi umezi,
Şi cam palid, nu-i aşa?
Seara, când să se dezbrace,
Singurică în iatac,
Pe obrajii ei s-aprinde
Floarea rumenă de mac.
Şi privindu-se-n oglindă
Îşi sărută brațul drept:
"Crai de ghindă, crai de gindă,
Vin' la mine, că te-aştept!"

Păcatul

I
Trist vâjâie vântul şi crengile-ndoaie,
În negură cântă al codrilor glas
Şi calul străbate, prin pânze de ploaie,
Drum fără lumină şi fără popas...
Un fulger deasupra tresare o clipă,
Se văd nouri vineți pe cerul cernit,
Şi pasărea nopții sălbatică țipă

De spaimă, cu glasul prelung, ascuțit.
Şi țipătul jalnic răsună departe,
Ecou-l repetă cu sute de guri. —
Adânc răspândeşte o spaimă de moarte
Plutind peste-ntinderi de negre păduri...
Noaptea-i oarbă, vântul bate,
Ploaia pică-n picuri reci,
Fulgerele depărtate
Dau lumină pe poteci.
La apus, din vreme-n vreme,
Tunetul departe geme, —
Du-te, du-te, nu te teme!
Noaptea-i neagră, — las'să fie,
Că-ți arată drumul greu
Doi ochi negri — şi te-mbie
Să te duci spre ei, mereu.
Pentru ochii de cărbune,
Iadu-n cale de s-ar pune,
Spaima lui nu te-o răpune.
Şi de ploaie nu te plânge,
Brațe albe când te-or strânge,
Simți în vine foc, nu sânge!
II
Vuind prelung se-ntinde a clopotelor jale
În pacea nopții negre. La vechea mănăstire,
Chiliile — bătrâne zidiri medievale —
În sunetul de clopot tresar din amorțire.
Din liniştea chiliei, prin ferestruici boltite,
Străbate-n întuneric o palidă lumină,
Tăiată-n dungi de groase zăbrele ruginite,
Şi liliacul nopții, cu aripa lui fină,

O spintecă în zborul cotit, — apoi dispare
ţipând în întuneric. Răsar de prin chilii
Călugărițe — negre fantome solitare —
Cu haine lungi, cernite, purtând în mâini făclii.
Biserica înaltă începe să răsune,
Curg note tânguioase în liniştea adâncă,
Şi lin plutind în noapte cântări de rugăciune
Se-ntorc şi se repetă, lovite-n zid de stâncă.
III
....
— Epifànio, când toaca te deşteaptă la utrenii
Şi când maicile vin toate să se roage la altar,
Pentru ce stai în iatacul încărcat de mirodenii,
Urmărind, prin întuneric, voluptoasele vedenii
Care rând pe rând dispar?
În tăcerea din odaie, ale gândurilor şoapte
Îți răsună-ncet în suflet, ca un cântec adormit,
Din trecutul tău crâmpeie de icoane şi de fapte
Ca prin vis le desfăşoară a uitării neagră noapte,
Parcă altul le-a trăit...
A ascuns în tine Domnul un tezaur de virtute,
Dar ți-a dat ochi plini de visuri, negri, mari, cu gene lungi,
ți-a sădit în sânge sâmbur de dorinți necunoscute,
O, credința ta e mare, dar cu-atâtea nopți pierdute,
Maică, unde vrei s-ajungi?
Trupul tău plin de viață n-a ştiut ce e iubirea,
Gura ta nesărutată numai sfinți a sărutat,
Tu eşti moartă pentru lume, — dar aşa ți-a fost menirea,
Lasă gândurile triste, — maică, maică, ia psaltirea
Şi fă-ți cruce de păcat!
....

Arde candela pe masă, cu o palidă lumină,
Şi bolnavele ei raze întunericu-l pătrund.
Neclintită ca de piatră, Epifània se-nchină
La icoanele-nnegrite, care stau în umbra fină,
Pe peretele din fund...
— Vezi-mi inima-ntristată,
Maică preacurată,
Şi de sus mi-o luminează
Cu cerească rază!
Că un demon, plin de ură,
Liniştea mi-o fură,
Demon rău, trimis de Domnul,
Să-mi alunge somnul.
Dă-mi credință neclintită,
Pavăză-n ispită,
Şi când dorul mă frământă,
Dă-mi puteri de sfântă!
Că-mi închin durerea ție
Pentru vecinicie,
Şi viața mea ți-o-nchin
Pe pământ. Amin.
Liniştea nețărmurită iarăşi sufletul i-apasă,
Ce pustiu şi ce tăcere! Din bogatul ei pervaz,
Maica pururea Fecioară o priveşte blând miloasă,
Cum stă albă, nemişcată, cu un cot lipit de masă
Şi cu palma sub obraz.
Pe aceleaşi căi natura, oarbă-n veci, pe toți ne mână,
Fără voie, tuturora ne dă mărul lui Adam.
În zadar încearcă omul cu neputincioasă mână
Să-i supuie mersul tainic; ea ni-e mamă şi stăpână...
— Maică, cine bate-n geam?

....
IV
Prin trupul ei străbate un lung fior de gheață:
E el — şi-ar vrea să creadă, ca alte dăți, că nu e...
Un val aprins de sânge îi năvăleşte-n față
Întunecându-i mintea. Ea sare şi-i descuie.
Iar el s-arată-n uşă ca-ntr-un pervaz de scânduri,
Şi-un cleşte de foc parcă i-a strâns inima ei.
Din noaptea minții sale, din vălmăşag de gânduri,
Un glas adânc îi strigă: ,,E încă timp de vrei!"
Dar buzele lor arse de flacăra dorinții
S-apropie în tremur şi lung se împreună.
Uitându-şi mănăstirea, şi cerul, şi toți sfinții,
Ea l-a cuprins în brațe cu-o patimă nebună.
V
Noapte-adâncă şi furtună,
Tunetul deasupra tună
Tot mai tare: o ghiulea
Care zguduie natura,
Aruncată-n cer de-a dura
Peste-a norilor podea.
Ca sclipirile de spadă
Fulgerele-ncep să cadă
Luminând de zeci de ori,
Jos: puternica armată
De pădure, zbuciumată,
Sus: grămezile de nori...
Iar pe drum, un cal ca vântul
Bate-n goana lui pământul.
Printre arborii uimiți.
Zboară orb, ducând pe spate

Două-umbre-mbrăţişate,
Doi amanţi nelegiuiţi...
VI
Zori de ziuă. Norii fug în goană mare,
Un ocean de gheaţă rece şi senin
Pare ceru-n urmă. Vântul bate tare,
Când din ramuri ude, tremurând apare
Discul lunii plin.
Aurora clară şi trandafirie
Răsăritu-n flăcări l-a aprins acum,
Pe când, părăsite, reci pentru vecie,
Două trupuri albe zac într-o pustie
Margine de drum.
Şi cântând se luptă răzvrătit-armată,
Luptători de veacuri arborii giganţi,
Numai luna rece — palid chip de fată —
Dintr-un vârf de paltin se uită mirată
La cei doi amanţi...

Scrisoare

Tu, icoana primăverii,
Scumpă floare de-albăstriță!
ți-am trimis pe vântul serii
O guriță.
Fată blândă, visătoare,
Mâine, când răsare luna,
Să-mi trimiți din depărtare
Şi tu una!

Iubitei întristate

Aş vrea un cer albastru, şi pace, şi lumină,
Ca-n basme să-mi răsară în faţă o grădină,
Cu largi cărări umbrite, şi flori de liliac,
Şi sălcii plângătoare pe-o margine de lac...

Iar tu să-mi fii acolo, izvor de fericire!
Cu ochii mari şi limpezi, cu mijlocul subţire,
Crăiasa mea iubită — regina florilor —
Să-ţi dau o veşnicie de nesfârşit amor!

Să nu te văd iar tristă, — ci dornică de viaţă,
Cu zâmbetul pe buze şi rumenă la faţă,
Să uiţi c-ai mers odată pe-al vieţii aspru drum,
— Să nu te mai ajungă durerile de-acum....

Nebunul

Am îndrăgit, fără nădejde,
Pe zâna moartă — Fericirea.
Să nu vă bateţi joc de mine,
Sunt om — ca voi — în toată firea...

Şi-o văd, în fiecare noapte,
Mireasa tânără cum vine;
Ca o vedenie uşoară
Încet s-apropie de mine.

Din creştet, vălul alb, subţire
De-a pururi faţa i-o ascunde.
Prin străvezimea lui, se vede

Zăpada formelor rotunde.

În părul lung şi negru poartă
Uscate flori de lămâiță...
— Ființă-aievea ori părere,
Eu te iubesc de mult, zeiță!

Dar ochii tăi, ascunşi vederii
Nu vor, cu dulcea lor otravă,
Să-mi vindece durerea-nfiptă
Adânc, în inima bolnavă.

O, vino, vino mai aproape,
Aruncă vălul de pe față!
Să simt fiorul sărutării,
Să te cuprind odată-n brațe!...

— De la-nceput ți-am fost ursită,
Dar o putere ne desparte
Şi ne-a menit să fim, iubite,
În veci aproape şi departe.

Pierdut eşti pentru totdeauna,
De-mi ceri să-ți dau o sărutare,
Că, dacă mă cuprinzi în brațe,
Ca fumul, trupul meu dispare.

E vai de cel ce-n viața asta,
În suflet, taina mea o poartă.
Când toți vor crede că sunt vie,
El singur ştie că sunt moartă!...

....

Plutind, porneşte pe alee,

S-ascunde-n umbră de palate
Şi stă, o clipă, lângă banca
Unei perechi înamorate...

În cimitir acuma intră,
O văd cum trece înainte:
O arătare luminoasă
Păşind încet peste morminte.

Şi-n colţ m-aşteaptă lâng-o groapă:
E amăgirea cea din urmă...
Cu braţele întinse dornic,
Alerg... Puterea mi se curmă...

Somnul

Când numai luna singură din noapte
Veghează din întinderea albastră,
Şi când o rază albă, visătoare,
S-a strecurat sfioasă prin fereastră
Şi-a adormit pe pernă, lângă tine, —
Atunci din cer, cu aripi nevăzute,
Copilul morţii — somnul — tainic vine,
Pe ochii-nchişi, uşor să te sărute...

Tu, dragul meu, dacă te simţi prea singur
Şi n-ai pe nime-n camera săracă
Decât un nou duşman şi oaspe: foamea...
Închide ochii! Foamea o să-ţi treacă,
Şi fără veste somnul îţi aduce
O masă cu împărăteşti bucate, —
Belşugul unei lumi mai fericite,

Cu soare cald şi parcuri, şi palate...

Şi nu te miri, aşa firesc îţi pare,
Când vin din trista lor singurătate
Icoane scumpe de odinioară,
Fiinţe dragi, de mult înmormântate.

....

O, înger blând, alinător durerii!
De pe cernita sufletului-zare,
Ridică-mi vălu-n fiecare noapte
Să văd splendoarea lumii viitoare!...

Mi-aduc aminte...-n serile de iarnă,
La gura sobei, — fără să-mi dau seama,
Mă cuprindeai în braţe moi de visuri,
Când îmi spunea poveşti frumoase mama...
Şi-acuma simt singurătatea rece
Şi tot pustiul nopţilor târzii.
Te chem să-mi vindeci sufletul, o clipă, —
Dar în zadar te chem, — că nu mai vii!
O, vino iar... şi să-mi aduci cu tine
Iubitul chip de care sunt departe!
Atâta am, în lumea asta mare,
Şi răutatea lumii ne desparte...
Sărută-mi ochii! — Dintre ea şi mine,
Pieri-va ca prin farmec depărtarea:
Zâmbind frumoasă îmi întinde gura
Şi-n vis e-atât de dulce sărutarea...

Iubita

Pe un pat de nouri vineți, adoarme luna plină
Şi lacul doarme-n umbră.
În adieri uşoare, când plopii rari suspină,
Tresar şi-ascult... Natura, din nevăzute strune,
Înalță către ceruri o lungă rugăciune,
Şi porțile tăriei din neguri se desfac
De vezi cum, între maluri cu sălcii plângătoare,
A stelelor popoare
Se oglindesc în lac.
... Şi două bolți cu lună acum stau față-n față...

Din umbra de pe maluri iubita-ncet răsare,
Şi parcă nici n-atinge pământul pe cărare,
S-apropie de mine... acum îmi cade-n brațe...
Şi uit de lumea-ntreagă, sorbind curatu-i suflet
În calda, nesfârşita, sublima sărutare!...

Iar luna se deşteaptă, din nori ridică fruntea
Şi lung spre noi priveşte, — dar norii o cuprind
În brațe moi de ceață, şi ea, copila nopții,
Adoarme iar, zâmbind...
Atunci o umbră dulce se lasă peste fire...

Un cântec, o poveste duioasă-ncepe vântul,
De-o zână cu ochi limpezi şi mijlocul subțire...
Tu, lună albă, spune-mi, de când priveşti pământul,
Ai mai văzut vrodată atâta fericire?

Cântec

Aş vrea să mă-nvețe pictura
Un Rembrandt maestru, — să-ți fac

Din carmin şi purpură gura
Aşa cum ți-a dat-o natura,
Aprinsă ca floarea de mac.

Şi taina privirilor tale,
Cu zâmbetul cald şi senin,
Şi gâtul şi brațele goale
Plăpânde ca nişte petale
De flori delicate de crin.

Şi-aş vrea să mai am, laolaltă,
Talentul de sculptor, copilo.
Şi-atunci să-mi răsari de sub daltă
Din marmură, — albă, înaltă,
Frumoasă ca Venus din Milo!

Pe frunte să-ți pun o coroană
De nuntă, din flori de lămâi, —
Şi astfel în apriga goană,
A anilor, blândă icoană,
De-a pururi a mea să-mi rămâi!

Din prag

Ca steaua serii,
Mă sting în noapte,
Şi noaptea creşte
În jurul meu,

Când tot trecutul
În suflet moare,
Coboară-n urmă-i
Pustiul greu...

Icoană scumpă
Din alte vremuri,
Îmi pari acuma
Un vis pierdut...

Vin' mai aproape,
Dă-mi mâna albă
Şi ochii negri
Să ți-i sărut!

Aripa morții
Aruncă umbre
Pe nenorocul
Celor învinşi.

Străin de toate,
Simt cum se lasă
Genele grele
Pe ochii stinşi...

Către chipul din oglindă

Cum stai în ramă şi te uiți
Atât de trist la mine,
Mă-ntreabă ochii tăi mirați:
— ,,Mă mai cunoşti, străine?"

— ,,Urâtule, nu te cunosc!
Prea palid eşti la față
Şi prea bolnavi ard ochii tăi, —
Privirea lor mă-nghează...

Că te ştiam copil nebun,

Crescut în vânt şi soare, —
Obrazul rumen, ochii vii
Şi gura zâmbitoare.

Natura toată se-nchina,
Ascultătoare ţie:
Aveai palat un crâng întreg
Şi-o luncă-mpărăţie!

De-acolo, într-o zi, te-au dus
Între străini, departe,
Să uzi cu lacrimi de copil
O urâcioasă carte.

Dar anii lungi, ducând cu ei
Pustiu-nvăţăturii,
N-au stins văpaia ochilor,
Nici zâmbetele gurii.

Ştiai să cânţi şi să iubeşti,
Pornit pe râs şi glume...
Dar tot avântul tău pieri
Când ai intrat în lume.

Aşa pesemne-ai fost ursit
Să suferi prea devreme.
Şi gura ta, nici chiar acum,
Nu ştie să blesteme!

....

Uşor păstrează urmele
De paşi adânci nisipul.
Ci sufletul meu nu-i aşa

Cum mi-l arată chipul:

Veninul suferințelor
În piept să mi se strângă, —
Eu vreau să râd!... Dar ochii tăi
Au început să plângă."

Chemare

În zadar te ispitește visul vieții nestatornic!
Nu vezi tu că-n înțelesul strânsului de mână dornic,
Tremură belșugul unei dulci comori nerisipite
De dorinți, pe care ochii nu le lasă tăinuite?

Din pustiul păcii tale, tresărind fără să vrei,
Ai rămas așa, uimită, cu privirea-n ochii mei,
Dar un gând străin, deodată, ți-a înmărmurit avântul —
Și sfielnicele buze n-au putut șopti cuvântul...

Unde ți-ai lăsat podoaba sufletului de fecioară,
Ca să tremuri înaintea gândului ce te-nfioară?
Nu vezi tu că fără veste umbra serii te-a cuprins,
Când pe cerul tău văpaia dimineții nu s-a stins —
Și comoara ta de visuri vânturile-au risipit-o?...
O, -ți cunosc povestea toată, parcă însumi am trăit-o.

El ți-a fost ursit pe viață, — dar e-atâta de străin
Și de inima ta caldă, și de sufletul senin!
Cum să-i treacă lui prin minte
Să-ți cuprindă trupul tânăr și cu vorba să te-alinte?
Și așa, nedumerită, stai pe gânduri ziua-ntreagă,
Nici nu-ți mai aduci aminte de ți-a zis vrodată: dragă!...

Ci ridică-te și-ascultă, în a firii dimineață,

Glasul cântecului tânăr cum te cheamă la viață,
Tremurând te-aşteapt-un suflet să te-alinte şi să-ți spună
Că nu-i moartă pentru tine taina nopților cu lună!
Vin' din umbra unde floarea tinereții tale moare,
Inima să ți-o-ncălzească focul razelor de soare,
Dă-mi-i mie ochii dornici de iubiri necunoscute,
Şi te-oi săruta cum nimeni n-a ştiut să te sărute!
Că de n-am podoabe scumpe, fericit să te slăvesc,
Eu am numai o avere: ştiu să cânt şi să iubesc!

Noapte în ploaie(Fragment dintr-un poem)

...Mai sus, la poalele pădurii,
Se-mbină umbrele-n coroană
Şi ca-n poveste se deschide
În fața noastră o poaină:

Mesteceni albi, cu ramuri goale,
Pe margini codrul adormit
Şi-n raza lunii, risipite,
Căpițe mici de fân cosit...

Aici nu-i nimeni să ne vadă
În pacea nopții-ncremenite,
O, farmec negrăit de dulce
Al sărutărilor oprite!...

Dar un fior prin noapte trece.
Şoptesc copacii îngroziți.
Un tainic murmur, — ca o apă, —
Coboară-n codrii adormiți.

Vin freamăte nelămurite,
Prevestitoare de furtună,
Şi nouri vineți, colo-n zare,
Deasupra munților s-adună...

Acum pe bolta răzvrătită
Aleargă cum îi poartă vântul.
În valuri negre luna moare
Şi umbra-ntunecă pământul.

O, doamne! Ploaia-n noaptea asta
Ne strică fără milă rostul.
Dar colo jos, într-o căpiță
De fân, găsi-vom adăpostul...

Stăm bine-aşa, sub bolta moale,
Cu frunțile alăturate
Ca doi copii cuminți. — Ne-mbată
Mirosul florilor uscate.

De peste deal abia s-aude
Un ropot repede-n păduri,
E ploaia... Pân' la noi deodată
Ajung răzlețe picături,

Şi tot mai dese cad. Un fulger
Tăria norilor despică
Vuinid departe-n munți. Iubita
S-a strâns la pieptul meu cu frică.

Simțeam atunci viața caldă
Cum tremură ca o văpaie
De foc nestins, în trupul tânăr,

Sub haina umedă de ploaie...

Cum norii-ntunecau seninul
Nemărginirilor albastre,
O noapte dulce-nvăluise
Lumina gândurilor noastre.

Dar n-a fost patimă nebună
Cu gânduri risipite-n şoapte, —
A fost un vis frumos... Şi ploaia
Curgea cu ropot lung, în noapte.

....
....

La răsărit încet s-aprinde
Văpaie rece de rubin
Când printre norii rupți s-arată
Ferestre mari de cer senin.

Icoanei

Împins mereu către păcate
Un suflet trist mi-au dat părinții —
Bolnav de dorul clipei moarte
Şi ars de flacăra dorinței.
Dar tu mi-ai luminat de-a pururi
Al nopților convoi tăcut,
Icoană scumpă, — şi cu tine
Mi-ai dus norocul în trecut.

La tine-şi caută, sfioase,
Un adăpost în clipe grele,
Speranțele mângâietoare

Şi toate visurile mele...
Uşoare zboară către tine,
Cum zboară fluturii uşori
Spre floarea tăinuită-n umbră,
Spre cea mai dulce dintre flori...

Tu, cea dintâi, mi-ai dat putere
Să sfarm zăgazurile minții
Când mi-ai sădit în piept ispita,
Fiorul tainic al dorinței.
Şi coborând în ochii-mi tulburi
Adânc, privirea ta de sfântă,
Mi-ai dat belşug de viață nouă
Şi iubitoare mi-ai zis: cântă!...

Acum sunt singur. Eşti departe,
Neprețuita mea comoară...
Dar vii în ceasul mut al serii
Când liniştea din cer coboară,
Şi văd cum genele plecate
În tremur necurmat le mişti,
Întunecând surâsul gurii
Cu noaptea ochilor tăi trişti.

Zadarnic pizma altor inimi
Ne-a despărțit atâta vreme,
Că ochii nu mai vor să plângă
Şi gura uită să blesteme:
Simt umbrele ce mă-nconjoară
Că nu m-apasă atât de greu
Când luminezi, icoana scumpă,
Altarul sufletului meu...

1908

Domnului A. Vlahuță

Bine-ai venit, an nou! — Cu voie bună,
Încrezători ți-ngenunchem-nainte:
Ne-aduci comoară de speranțe sfinte,
Ori prevestiri grozave de furtună?...

De pretutindeni se ridică şoapte
Şi plâns înăbuşit spre cel ce, ție,
Înduioşat acum, ți-a dat solie
Să luminezi odată trista noapte!

Că sunt aici dureri nemângâiate,
Blesteme dureroase, — sunt copii
Flămânzi şi goi, şi casele pustii, —
Sunt cruci de lemn, la margine de sate...

Şi morții lor aşteaptă de la tine,
An milostiv, în toate să fii darnic —
Şi să le spui că n-au jertfit zadarnic
Atâta sânge, gloanțele haine.

C-au încetat sălbaticele goane, —
Iar dacă sunt colibele cernite,
Copii orfani şi mame văduvite
Nu vor mai plânge, sara, la icoane...

*

Un glas pornit din inimă curată,
Un tânăr glas te-ntâmpină acum:

Din largul ţării spulberă odată
Mirosul greu de sânge şi de fum.

An nou, an sfânt, — adu belşug în ţară!
Dar să nu lege-n ţernă sângerată
Un rod spurcat, sămânţa cea bogată...
— An sfânt, adu-ni altă primăvară!

Să-nfrâni, cu grija zilelor de mâine,
Nelegiuitul râs al lăcomiei —
Şi din prinosul roadelor câmpiei
Să se hrănească cei ce ne dau pâine.

De fructe multe, pomii încărcaţi
Şi spicul greu de boabe să se rupă!
O, an frumos, — cu bogăţii astupă
Prăpastia deschisă între fraţi!...

Împacă vrajba sufletelor noastre!
Nici plânsu-amar, nici blestemele gurii,
Nici pumnii strânşi de vechiul foc al urii
Să n-ameninţe cerurile-albastre...

Te-om preamări în laude, cu toţii,
O, an al păcii binefăcătoare!
Şi-ţi vor aduce-n veacuri viitoare
Prinosul lor de cinste, strănepoţii!

În taina nopţii

Pe cărare, lângă codru,
Numai pasul meu s-aude...
Ploaia picură din frunze

Şi din ramurile ude.

Norii-ntunecaţi îmbracă
Cerul nopţii fără stele, —
Luminoşi mi-arată calea
Numai ochii dragii mele!

Du-mă, dorule, cu tine,
Toată jalea să mi-o-ngropi —
Pân' la casa tăinuită,
Casa albă dintre plopi.

....

Dulce clipă a-ntâlnirii,
Mintea-ntreagă mi-o răpeşti!...
...Dar nu-i nime-n prispă-afară,
Nici lumină la fereşti!

....

Înserarea(Fragment dintr-un poem)

După culmi de piatră sură când îşi pleacă-ncet mărirea,
Soarele sărută codrii unde doarme mânăstirea.
Între brazi feriţi de vânturi, lângă zid de stâncă drept,
A durat-o-n vremuri grele domn viteaz şi înţelept.

Sus, la turla care-apasă boltă grea de cărămidă,
Pe o lespede umbrită în privazul de firidă,
Slova veche, ocrotită de al vremii sfânt Visternic,
Spune leatul şi domnia voievodului cucernic.

Umbra lui veghează parcă din bătrânele chilii
Prin despicătura neagră a ferestrelor pustii...

Dar acum încremenită poarta schitului rămâne,
Când coboară seara, nimeni n-o mai mişcă din ţâţâne.
Vremea-i macină cu-ncetul putregaiul sub zăbrele,
Pe veriga ruginită nu mai cad lacăte grele, —
Ci prielnic duhul păcii stăpâneşte-aici de veacuri...

Iar pe stâlpi cu zugrăveală, din înaltele cerdacuri,
Ca un semn de biruinţă râde veselă-n culori
Minunata strălucire a belşugului de flori.

Şi-n amurgul serii calde munţii Coziei s-arată
Cum îşi zugrăvesc pe ceruri muchea neagră şi crestată, —
Tot mai roşii scad în zare luminoasele văpăi,
Vălul nopţii se coboară tot mai negru peste văi...

Împăcare

Tovarăş scump de clipe grele
Am vrut să-mi fii pe drumul greu:
ţi-am dat nădejdea vieţii mele,
Un cer senin cu mândre stele —
Şi floarea sufletului meu.

Dar floarea, când ai vrut s-o scuturi,
S-a veştejit în mâna ta.
Acu-n zadar îmi ceri săruturi,
Aleargă iar: vei prinde fluturi
Şi alţi obraji vei săruta!...

Nu-ţi mai cerşesc, ca-n altă vreme,

Îngenuncheat surâsul tău.
O, nu, — cu tainice blesteme,
Din calea ta n-or să te cheme
Nici lacrimi, nici păreri de rău.

A mea a fost cea mai frumoasă
Din partea minunatei pâini;
De restul ei nimic nu-mi pasă:
Adună restul de pe masă
Şi-aruncă-l, draga mea, la câni!...

Pe tine, cea de altădată,
Lumină stinsă pentru veci,
Aşa cum visul meu te-arată,
Eu te iubesc... Dar niciodată
Pe tine, umbră care pleci!

De-aceea, împăcat cu mine,
În urma ta, străin mă vezi.
Nu-ți zic decât: te du cu bine!
....
Şi zâmbitor mă uit la tine,
Cum tot mai mult te depărtezi.

Vecina

Mă cerți mereu, dar nu sunt eu de vină,
Ci numai ochii, — ochii tăi, vecină, —
Că ți-am făcut potecă prin grădină...

Adeseori tu laşi la geamuri storul,
Şi uşa ta e-nchisă cu zăvorul,
Dar tot mai viu s-aprinde-n mine dorul!

Şi tot mai des mă poartă necuratul
Spre zâmbetul din ochii tăi, cu sfatul
Pe care-l țin ispita şi păcatul.

De dorul tău, de dragul suferinței,
Când amăgit mi-oi pierde rostul minții, —
Tu vrei să-mi las şi frații, şi părinții?

Să leg acum ce nu se mai dezleagă,
Să ispăşesc viața mea întreagă
Păcatul greu că mi-eşti atât de dragă?

Decât să fug cu tine-n largă lume,
Ori singur eu, să nu-ți mai ştiu de nume, —
Mai bine-mpacă-mi dragostea cu glume.

Zâmbind să-mi vindeci inima rănită,
Păstrează calda ochilor ispită,
Dar nu mai ține uşa zăvorâtă!

Că tu ți-nconjuri viața cu zăvoare
Şi clipele de-acum le laşi să zboare,
Când duclea tinerețe-i trecătoare...

De ce nu vrei să laşi în prag veşmântul
De datini grele ce-mi ucid avântul,
Că nu ne-ar şti nici vântul, nici pământul!

Când umbra nopții cade peste vale,
Tu să m-aştepți în pragul casei tale,
C-un văl uşor pe umerele goale.

Să vin, când luna nopților măiestre,
Frumoasă ca o fată fără zestre, —

Se uită lung şi tainic prin ferestre...

Clipe de zbucium

Iubita mea, te simt aşa departe...
Mi-ai pus pe frumte mâinile subţiri, —
Dar, ca un zid puternic, ne desparte
O pânză de cernite amintiri.

Fiinţa mea întreagă când te cere,
Tu stai visând, nici ochii nu ţi-i mişti, —
Şi câte taine pline de durere
Se pierd în noaptea ochilor tăi trişti!

Eu chem osânda care mă omoară, —
Sălbatic vântul patimii să bată, —
Eu cer icoana ta de-odinioară,
Pe care n-am văzut-o niciodată.

O, cum aş vrea durerea să mi-o-nşele!
Atâtea nopţi pustii am adorat-o,
I-am dat şi jertfa tinereţii mele
Zâmbind... Tu numai inima mi-ai dat-o.

Mi-ai dat-o! Floare gingaşă de munte
Ce stă deasupra unui larg abis...
(Şi chiar acum, când mă săruţi pe frunte,
Tu mă săruţi cum se sărută-n vis!)

Căci sufletul, ca tristele ruine,
Păstrează-n el lumina altor vremuri, —
Şi când o rază-ajunge pân' la mine
Atunci te simt, iubita mea, cum tremuri:

Ea luminează-n tine, fără veste,
Prăpastia trecutului întreg...
Şi-atunci duioasa inimii poveste
Eu o ascult, — dar n-o mai înțeleg.

....

De-aceea-n sara asta mi-e totuna,
Sporeşte-mi iar durerea sau alin-o,
Te-ntreb, — pierdută pentru totdeauna: —
De unde vii şi cine eşti, străino?...

Pruncul

Un văl de ceață albă şi subțire,
Ca un linţoliu străveziu de mort,
Înconjura biserica bătrână.

Şi-n dimineața zilei de aprile
Simțeai plutind în aer, pretundindeni,
Fiori, adânci fiori de fericire, —
Prinosul larg al firii, când pământul
În mii de forme dăruie luminii
Belşugul lui puternic de viață...
Pluteau spre cer miresme-ngemănate
Căci liliacul tânăr înflorise
Şi crengi plecate ascundeau în umbră
Mănunchiuri de sfioase viorele.

Şi-n dimineața zilei de aprile
Vedeai cum stă încremenită gloată
De muncitori şi de femei tăcute
Pe treptele amvonului pustiu.

Iar colo, jos, pe-o lespede de piatră,
În fața lor sta pruncul părăsit.

Un pumn de țărnă, o scânteie ruptă
Din flacăra eternă a vieții...
Şi trupul cald topise bruma nopții
Ce se-nchega în picături curate
Ca nişte lacrimi reci de mucenița
Sclipind pe fața lespezilor aspre.
Părea că piatra neclintită plânge!...

Cum se strângea, înfiorat de frig,
Plăpândul trup ursit de-acum durerii,
Şi fața-i mică s-o cuprinzi în palmă,
Cum întindea gurița după hrană,
Cu buzele-i atât de diafane
Ca două foi subțiri de trandafir!

Cum, printre voi, nu-i nimeni, — nici o mamă
Să-şi smulgă-acum veşmântul de la sân?...
O, ascultați micuțul glas cum plânge.
Cum cere pruncul partea lui de soare!
Dar unde eşti, să-l vezi acum, pierduto,
Femeie, tu, de trei ori blestemată!...

Te-o blestema bastardul fără nume,
Nevinovatul osândit să moară
Când nimănuia n-a cerut viață, —
Şi când întâiul vânt de patimi grele,
Din lumea rea, porni-va să-l doboare,
Te-o blestema copilul trist şi palid
Că n-are cui şopti, cu lacrimi: ,,mamă!"

Te-i blestema tu singură odată,
Ducând povara vechiului păcat,
Zadarnic vei întinde după sprijin
Tremurătoare brațe istovite, —
Şi pânza neagră-a gândurilor tale
Cerni-va golul nopților târzii,
Că nu-i avea nici trista mângâiere
Să gemi plângând: ,,aveam flăcău acum!..."

De ce nu vii să ți-l ridici în brațe?...
Cu mânile de muncă sângerate,
Să curmi țărâna şi să-i cauți hrană,
Râzând să lupți, — să plângi învingătoare,
Să-nfrunți apoi disprețul tuturora,
Nevrednicul dispreț al celor slabi, —
Şi mândră, cu privirile senine,
Punând un braț pe umăru-i puternic,
Tu să-l arăți atuncea lumii-ntregi:
,,Copilul meu, — al meu ş-al nimănui!..."

*

Dar iată, — gloata-ncet se risipeşte...
Posomorât, în vinete veşminte
Un om s-apleacă şi ridică pruncul, —
Apoi cu paşii rari şi grei se duce...

Iar soarele, însângerând altarul,
Se ridică din ceața dimineții
Şi razele, sclipind tremurătoare,
Cădeau pe fața zidurilor aspre,
În dimineața zilei de aprile,
Cădeau ca pe-o ruină...

Taina nopții

În lumina lunii doarme
Casa dragii mele,
I-au cuprins pridvorul tainic
Ramuri de zorele.

Dulci chemări nelămurite
Tremură departe.
Draga mea a dat sfioasă
Crengile-ntr-o parte.

Şi pridvorul parc-aşteaptă,
Oaspele grădinii,
Dar mă bate luna-n față
Şi mă ştiu vecinii...

— Lună albă, lună mută,
Lună călătoare,
Cum te-aş smulge de pe ceruri
Să te-arunc în mare!...

Epitafuri

pe mormântul:

Unui bețiv
De sărăcie şi necaz
Întâia oară doarme treaz.

Unui soț iubit
Ici doarme Niță Busuioc, —

Şi nu mai sforăie deloc!

Unui vardist
Ce te-ai oprit la criptolog?
Hai, circulați, mă rog!

Unui prost
El doarme țeapăn, doarme drept, —
Dar ştiți voi: când a fost deştept?

Lui A. C. Cuza
Hei, trecătorule, -napoi!
...Să nu-i miroşi a usturoi.

Iubitei
S-a stins. Dar să n-o plângi, străine,
Mai mult pe ea decât pe mine!

Cântec

Şi-mi făcui din doruri mute
Cântece nepricepute, —
Şi din cântecele mele
Salbă de mărgele.

Inimă cu dulce chin,
Cine m-a-ndemnat s-anin
După gâtul dragii mele
Salba de mărgele?

Că le smulse fără vină
Să le risipească-n tină
Roşii boabe de mărgele,
Dorurile mele!...

Fata tristă

Firul gândului frumos
Un suspin mi-l taie,
Că de-atâta vreme cos
Singură-n odaie.

Şi doar mâna mea, cu greu,
Flori de fir împarte.
Flori aleg, — dar gândul meu,
Gândul mi-e departe!

Uneori, când țin la piept
Strânsă cusătura,
Închid ochii şi-l aştept
Să-mi sărute gura.

Iar când umbra serii vine
Dorul creşte-n mine
Şi tristețea mă doboară
Grea, ca o povară...

O, ştiu bine că-n zadar
Dragostea mă mână
Să-l aştept cu lacrimi iar
Nopatea, la fântână.

Nu mai vine să-i şoptesc
Dorurile toate
Şi la sân să-i încălzesc
Mâinile-nghețate!

Ci doar vântul nopții rece

Fruntea mi-o sărută,
Peste codri luna trece
Galbenă şi mută.

Lung suspină-n freamăt greu
Fagii de pe coaste...
Noapte dulce, dragul meu
A plecat în oaste.

Ceasornicului meu

Ce, — iar ai aţipit?... Ruşine
Că porţi blazonul de ,,patent"!
Te ţiu, de-o lună, eu pe tine
Cu mersul vremii în curent.

Maşinăria ta perfectă
Cunoaşte ordinul legal
Şi-n fiecare zi respectă
Repaosul... duminical.

*

Dar poate laşi necontrolate
Să curgă clipele în haos, —
Că ai şi tu nevoie, frate,
De linişte şi de repaos.

Eşti surmenat şi tu pesemne
Ca şi stăpânu-tău, săracul!
Ce lege poate să te-ndemne
Să baţi necontenit tic-tacul?...

Eşti ,,atacat", cu siguranţă.

Deci, câtă vreme pulsu-ţi bate,
Te duc la munte pe vacanţă, —
...La muntele de pietate.

Eclipsă

Pe-aceleaşi căi de mii de ani umblate,
În goluri vaste legănându-şi sfera,
Neptun adoră visător pe Terra, —
O biată lume plină de păcate...

El niciodată n-a trecut bariera
Singurătății lui nevinovate, —
Şi-n clipa asta ea e moartă, poate:
O umbră deasă-i umple atmosfera.

Neptun, se vede că tu n-ai lunetă
Să-i studiezi eclipsa de departe, —
Când inocenta tânără planetă

Se-ntreabă, cu privirea-ntr-altă parte:
,,Ce face oare Venera cochetă
Pe întuneric, singură cu Marte?"

Doleanțele unui cronicar teatral

Pe cerul plin de sclipitoare puncte,
Trec efemere linii de lumină.
Sub pasul meu întârziat, suspină
Sonorul glas al frunzelor defuncte.

Zadarnic luna mă petrece-n cale
Pe bulevardul alb şi singuratic, —

Că subsemnatul, ,,cronicar dramatic",
Acum e-n rolul misiunii sale.

De-abia încerc un singur vers de odă, —
Şi-n capul meu vin stafii inedite,
Cu gesturi largi, — cu răcnete cumplite:
Moţoc, Spancioc, Ciubăr şi Despot-vodă!

,,Sunt eu?... Sunt treaz?... Deschide-te, morminte!..."
Deodată tace ritmicul meu pas:
În scena a III-a, mi-am adus aminte,
Madam Pruteanu a strâmbat din nas.

De ce-a strâmbat?... Probabil, o nuanţă
De fin dispreţ, când vede pe Carmina, —
Fiindcă-şi pierde ultima speranţă...
De n-aş uita nuanţa cu pricina!

Şi iar pornesc... dar mă opresc deodată.
Ah, sunt dator să fiu cu mintea-n patru:
De ce nu vin ieşenii toţi la teatru?...
O chestiune foarte complicată!

Francisca... artă... rasa şi talentul...
Deci, vasăzică, vor să se răzbune...
Ce-i vinovat Onor. Direcţiune?
Domnia-sa regretă incidentul...

...Vâr degetul în buzunarul vestii,
Sunt plictisit şi-mi pare rău de lună.
Hm!... bulevardul pare o lagună...
Mi-e capul plin cu fel de fel de chestii.

Dar e-n zadar!...

Va trebui să scriu
(Chiar dac-ar fi să nu mai cânt o lună)
De Dragomir, de piesă — că e bună.
De Tomşa, de Pisoschi, tot ce ştiu!

...Aş ataca pe d. Sadoveanu
(Căci n-a aniversat pe d. Iorga),
Aş lăuda pe d-ra Horga,
Dar ce-o să zică d. Ibrăileanu?

Chiar dacă-n Iliaş a fost perfectă,
O să vă pară că... mi s-a părut!
(Dealtminteri, eu ştiam de la-nceput
Că voi emite-o laudă suspectă...)

*

Aşa, mă duc ursuz prin promoroacă,
În pacea nopţii albe şi compacte, —
Şi nici nu ştiu că-n capul meu ,,se joacă"
O tragedie-n paisprezece acte!...

De profundis

I
Nu, asta nu pot s-o suport!
Curând, e-un an şi jumătate
De când aţi declarat că-s mort
În unanimitate.

Toţi proştii câţi m-au cunoscut
Ziceau: ,,Mi-era un fel de rudă —
Săracul! Cine-ar fi crezut?..."

Îmi vine să-nviez de ciudă!

Profane mâini mi-au răsfoit,
La Iaşi, arhiva.
Revistele m-au prohodit,
Amicii mi-au mâncat coliva.

Mă pipăi, stau nedumerit.
Mă trag de păr, simt că mă doare...
Nu, n-am murit!
Vă dau cuvântul de onoare.

Scriu versuri proaste, deci exist!
Mi-e dor, mi-e foarte dor de-o fată.
Trăiesc, de vreme ce sunt trist
Şi râd ca altădată.

Dar astăzi, negru şi zburlit
De cum m-a prins duşmanul, —
Vă dau de veste c-am sosit
Întreg, şi eu, şi geamantanul!

II
Am fost la început în rai
La Neamţ, la mănăstire:
Păduri de cetini, flori de plai,
Singurătate şi iubire...

Pe urmă am intrat în iad
La Turtucaia,
Şi încă miroseam a brad
Când s-a-nceput bătaia.

Acolo jos, un căpitan

Cu barba rară
M-a pus alături d-un ţigan
Să-mi dau viaţa pentru ţară.

Mi se părea că e un basm,
Când gloanţele veneau din vale
Spre mine, cu entuziasm
Şi cu intenţii criminale.

Mă căutau prin cucuruz
Să mă mănânce, să mă frigă!
Şi când cădea câte-un obuz
Cât un ceaun de mămăligă,

Trosnea, cu flacără şi fum,
De se cutremura maidanul, —
Încât mă minunez ş-acum
Că nu mi-au spart timpanul!...

De-acuma chiar de m-aş zvârli
Într-o vultoare,
De mine Moartea va fugi
Cu coasa-ntre picioare.

Căci îşi va zice-n gândul ei:
„Mor toţi, — flămândul şi sătulul...
Dar ăsta are obicei
Să-mi tragă chiulul!"

Poşta redacţiei

Citeşte-mi oda şi repet-o,
Amicul meu necunoscut.

Tu, colaborator in petto,
Primeşte primul meu salut!

De cum începe să vorbească
Românul nostru e poet.
Nu-i om în ţara românească
Să nu fi scris un triolet,
O strofă p-un album de fată
Sau cel puţin un acrostiş
Pe care, tremurând, odată,
L-a dat iubitei pe furiş...

De-aceea fără supărare
Noi îţi întindem mâna, frate:
A tale crime literare
Mai dinainte-ţi sunt iertate...
De vrei să publici versuri nule,
Vreo nuveletă, un articol, —
Noi am luat măsuri destule

Să te scăpăm de-acest pericol.
Consemnul nostru e teribil:
S-aduci întâi certificat
Precum că eşti inamovibil, —
Profesor... popă... magistrat...
Să-ţi faci întâi o carieră,
Ori cel puţin o sinecură,
Ceva, un loc în atmosferă...
Şi mai apoi literatură.
Credeam şi noi odinioară
Şi poate astăzi credem încă,
Deşi iluziile zboară, —

Că tot ce zboară se mănâncă...
Da, zboară gândurile mele
Şi versul meu e-naripat, —
Şi-n loc să mănânc eu din ele,
Pe mine ele m-au mâncat!

*

Dar dacă simţi arzând în tine
Al artei foc nepotolit,
Căldura ,,flăcării divine"
Ce şi pe mine m-au pârlit;
De vrei ca vulgul să te-admire
Şi orice prost impertinent
C-un zâmbet de compătimire
Să-ţi zică: bravo, ai talent!
În existenţa ta pribeagă
Tot singur, mândru şi sărac,
De vrei să lupţi cu lumea-ntreagă
Ca Cyrano de Bergerac;
De-s în zadar a mele sfaturi

Pe lângă visul tău, frumos
Ca un castel cu zece caturi
Din care cazi cu capu-n jos;
De vrei să fii trimis în frunte
Când s-o isca un nou război,
Şi nenorocul să te-nfrunte
Când te-i întoarce înapoi, —
Necazuri cu nemiluita
În lunga ta captivitate,
Să-ţi pierzi amicii şi iubita

Ş-un post la Universitate...
Visând, în urmă, o baladă
Cu munți, cu soare, şi cu flori,
Să tragi pe Lucifer de coadă
Precum l-ai tras de-atâtea ori;
Şi dacă vrei să ai, pe lângă
Acestea, ş-alte mici belele:
De vrei ca gheata să te strângă
Şi ca iubita să te-nşele,
Flirtând cu primul nătăfleață
Pe care-l are la-ndemână,
Ş-apoi din nou să-ți cadă-n brațe
De şapte ori pe săptămână;
De vrei ca după astea toate
De-a binele să-nnebuneşti,
C-o haină verde roasă-n coate
Şi cu jambiere muscăleşti;
Când ți-ai pierdut complet busola
Să faci bucluc după bucluc,
De vrei să intri la Socola,
Să scapi de-atâta balamuc,
Ori să-ți fii victimă şi gâde
Tu ție singur deopotrivă...

Şi dacă totuşi îți surâde
Această neagră perspectivă,
Ia pana, domnul meu, şi... scrie!
Eu unul nu pot să te scap.
Dar te previu, ca să se ştie,
Că singur ți-ai făcut de cap.

Scrisori iubite

Scrisori păstrate de demult...
În liniştită zi cu soare, —
Cu fruntea-n mâini mă plec s-ascult
Tăcerea voastră vorbitoare.

Ce fericit eram odată,
Şi cât sunt ostenit de drum!
Dar ea, — pe unde-o fi acum?
Ce s-a făcut frumoasa fată?...

Că ne-am iubit ca doi nebuni,
Iar astăzi nu mai am în faţă
Decât un maldăr de minciuni
Legate cu un fir de aţă.

Catrene improvizate

(în onoarea ilustrului Tăslăoanu)

Ca o cometă fără coadă
Ai apărut pe firmament
Cu-al tău Luceafăr pus pe sfadă, —
Dar n-ai talent.

Ai tot ce-ţi trebuie: hârtie,
Cerneală, public indulgent,
Parale şi tipografie, —
Dar n-ai talent.

Te-ai instalat în Capitală

Ca să creezi şi tu curent.
Vrei să te-afirmi ca cap de şcoală, —
Dar n-ai talent.

La cafenea când vii alene
Îți iei un aer grav, absent...
Satisfăcut te umfli-n pene, —
Dar n-ai talent.

Iar când te duci să scrii acasă
Un nou articol vehement,
Te strâmbi urât, te-aşezi la masă...
Dar n-ai talent.

Avântul tău şi idealul
Plasat în țară cu procent
Îți saltă-ntruna capitalul, —
Dar n-ai talent.

Constați de două ori pe lună
Că-ți dă bilanțul excedent.
Negustoria merge strună, —
Dar n-ai talent!

Eşti fără scrupul şi măsură
Când vrei să scapi de-un concurent.
Îți fierbe sufletul de ură, —
Dar n-ai talent.

Nu ne distruge dintr-o dată,
Catone, fii mai indulgent!
Tu ai o mutră indignată, —
Dar n-ai talent...

Portret

Ea are ochii mari,
Ea are gura mică,
Un corp cu forme tari
Şi graţii de pisică.

Dorințe, pururi noi —
Scântei ascunse-n vatră —
Şi două brațe moi,
Şi-o inimă de piatră.

Şoapte

În noaptea tristă care ne desparte,
Tu poate simţi în jurul tău suspine
Şi fâlfâiri de aripi şi de şoapte...
E dorul meu ce vine de departe
Şi ostenit adoarme lângă tine,
Cuminte ca un fluture de noapte
Ce s-a lăsat la capul tău, pe-o carte
Închisă de la sine
Când ai simţit că somnul ne desparte...

Fables microscopiques

Toto et l'auto

— Au revoir! dit Toto
Et partit en auto.

Il n'avait nul souci.
Au tournant dangereux
Il lui crêva un pneu...
Toto crêva aussi.
Moralité:
Mourir c'est partir un peu...

Le vaillant moucheron

Un moucheron d'un jour piqua le grand Enée...
Moralité:
La valeur n'attend pas le nombre des années!

Fable esquimaude

Un grand ours blanc mangea un petit daim.
Il assouvit sa faim
Au moins pour une fois...
Moralité:
On a toujours besoin d'un plus petit que soi.

L'âne philosophe

Un jeune âne amoureux d'une noble cavale,
Lui demanda la main (le sabot de devant).
— Mais... vous êtes du peuple, et moi — je suis pur sang,
Je vous ferai cocu! lui promit-elle.
— J'avale
Tout ce que vous voudrez! dit l'âne sans émoi
Car...
Moralité:
Promettre c'est noble, tenir serait bourgeois...

Lumină

Visează plopul, nemişcat în soare,
Şi umbra din el, neagră, îi curge la picioare...

Un melc îşi taie drumul prin grădină
De-a dreptul, ca un tanc de gelatină,
Amenințând albine şi furnici
Cu patru tunuri mici.

Tăcerea îşi adună trupul sferic
Într-un boboc de nalbă.
O muscă trece prin lumina albă,
Ca o scânteie de-ntuneric,

Un fluture, cu aripi de umbră şi mătasă
Stropite-n două locuri cu carmin,
Din zboru-i frânt şi plutitor se lasă
Pe vârful unui spin.

Şi florile se-nalță-ntr-un picior
Să-l poată contempla mai bine.
Cum doarme-n pragul clipei care vine,
Cu aripile desfăcute-n viitor.

Acuarelă

În pădurea de cristal
Ca un alb decor de teatru,
Stau copacii vertical
(Trei plus douăzeci şi patru).

Înger trist de abanos,
Înger mic
S-a trezit cu fața-n jos
Într-un cuib de borangic.
Un luceafăr ideal,
Verde i s-a prins pe gene,
Ca un fulg de papagal
Din păduri braziliene.
Iar căpşunii de pe jos
Îi trimit în nări mireazmă
De tămâie şi aghiazmă,
Pruncului de abanos.

Paragini...

Pe-aici,
A fost pământul binecuvântat
De trei vlădici
Şi de-un mitropolit primat.
A fost odinioară şi-un castel
Cu brâu multicolor de portolac.
Şi-n fundul parcului, un lac
Cu nuferi de argint pe luciu de oțel.
A fost...
Acum, abia se mai cunoaşte
O baltă părăsită, la o parte,
Singurătatea strigă din apele ei moarte
Spre cer, cu glas de broaşte.
Şi numai calul-dracului,
Prin liniştea săracă dimprejur,

Atinge fața lacului
Cu aripi de azur.

Biografie

(Replică)

A fost un om ca orice om de treabă
Ca tine şi ca mine bunăoară,
Şi care niciodată nu se-ntreabă
Ce interes au oamenii să moară.

Aşa, fiindcă s-a trezit pe lume
Ca omul care n-a cerut anume,
El şi-a făcut în atmosferă loc,

Şi-a-nfipt în vânt căciula țuguiată
Şi s-a-ncrustat în spațiu ca un bloc
De piatră detunată.

Dar într-o zi, căscând prea tare gura,
Pe veci i-a-ncremenit făptura.

Şi sufletul închis în el, săracul,
Spre cer a dat năvală,
Ca întunericul dintr-o cutie goală
Când ai deschis capacul.

Martie

I. Singurătate

Prin luminişul crângului tăcut,

De-atâta vreme nimeni n-a trecut.

Copacii goi, în lungă nemişcare,
Pe umbra lor ce stă-nălțată în picioare.
Arar ajunge până-aici
O pasăre cu aripile mici,
Şi glasul ei răsună în linişte prea tare.

Dar Primăvara, care ştie tot,
Va risipi prin iarba dimprejur
Scântei de-azur —
Albastru miozot.
Şi dintre foi tivite cu argint,
Vor creşte ciucuri albi de mărgărint.

*

Pe-aici, o zână mică coboară dintre stele,
Şi-n fiecare noapte culege viorele.
Dar nimănui pe lume nu-i e dat s-o vadă
Cum vine pe cărările din mladă,
Făcând în taină îndelung popas,
Din loc în loc, pe unde-a mai rămas
Zăpadă...

II. Vin țigăncile la crâng...

Vin țigăncile la crâng
Să culeagă viorele,
Vin cu fustele-n parâng
Şi cu dancii după ele.

Şi e soare
Pe ponoare,

Şi miroase-n vânt a floare
Pe cărările pustii,

Prin stufişurile goale
Năpădite de basmale
Şi de zdrenţe stacojii...

Vin ţigăncile grăbit,
Să culeagă pe sub mladă
Flori cu mâzgă de zăpadă
Din huceagul adormit,
Şi s-aducă-n paneraş
Primăvara la oraş:

— Urzicèle, urzicèle,
Ghiocei şi viorele,
Albăstriţe de suhat!
— Iarbă-mare, iarbă-mare,
Să şi-o puie-n scăldătoare
Fetele de măritat...

Aprilie

Baloane mari de spumă albă prin grădini
(Şi zarzărul, şi vişinul, şi perii)
Stau gata să se-nalţe din tulpini
Spre cerul primăverii...

Caisul nostru s-a gătit la poartă
Cu panglici albe, ca-n tablouri vechi,
Şi cu zulufi de floare la urechi,
Cum astăzi nicăieri nu se mai poartă.

Pe strada mare,
Ies flori înalte la plimbare
În rochii de sezon, uşoare,
Cu toate că-i o vreme aşa de schimbătoare.

Ah, fetele — şi mai ales cucoanele —
Când vine primăvara
Sunt dulci şi colorate ca bomboanele!

Pe cea care-a trecut o cheamă Clara,
Fiindcă are
Ochi albaştri tare,
Şi gura ei cu rouge ca de coral
Surâde vertical...

Un mic vârtej, copil al Neființei,
De-a curmezişul străzii rătăcit,
Nebun în jurul lui s-a răsucit
Să-şi prindă coada galbenă cu dinții.
Departe, în azurul dintre nori,
S-arată bifurcat pe cer
Un şir subțire de cocori,
O escadrilă de pe vremea lui Homer...

Câți ca voi!

Sus, pe gardul dinspre vie,
O găină cenuşie
Şi-un cocoş împintenat
S-au suit şi stau la sfat:
— Ia te uită, mă rog ție,
Cât de sus ne-am înălțat!...

Şi deodată, cu glas mare,
Începură amândoi,
Să cotcodăcească-n soare:
— Nimeni-nu-mai-e-ca-noi!...
Nimeni-nu-mai-e-ca-noi!...

Dar de sus, din corcoduş,
Pitulându-se-ntre foi,
Mititel şi jucăuş,
Le-a răspuns un piţigoi:
— Câţi-ca-voi! Câţi-ca-voi!...

Iepurele

Vine iarna de la munte,
Peste ape face punte
Şi pe câmp fără hotar
Parcă presură zahar.

Uite, colo, moş Vasile,
C-un cojoc de zece chile
Şi cu flinta la spinare
A ieşit la vânătoare.

Dintr-un codru, din tufiş,
Iese-un iepure furiş
Şi cum scapă pe cărare...
Fuge ca o arătare...

Flinta face bum! iar moşu
Stă şi-şi freacă nasu roşu,
Şi-nciudat luleaua-şi muşcă;

Iepurele fuge puşcă.

Moşului îi vine-n minte
Ca să-i iasă înainte;
Fuga-n rariştea de tei:
Iepurele e hei-hei!

Ei, ce faci tu, moşulică,
Că n-ai împuşcat nimică?
Du-te-acasă binişor,
Că-i mai bine pe cuptor!

Rândunelul

Un vânt şi-o ploaie necăjită
S-au repezit ca din senin
Şi răpăie prelung pe frunze
Şi-mi culcă florile de crin.

Grădina toată-i răscolită...
Ce tristă e grădina mea!
Pe-o creangă tremură de frică
Un pui plăpând de rândunică.

E singur, în bătaia ploaiei,
Şi-n ciripitu-i rugător
Îmi spune să-i deschid fereastra:
Şi eu deschid, el intră-n zbor.

Şi iată-mi-l rotind prin casă
Şi parcă nu mai e pustiu
În casa mea înveselită
De ciripitul lui zglobiu.

Dar iată... soarele s-arată...
Pe frunze picurii sclipesc
Şi rândunelele, pe-afară,
În zboruri vesele vorbesc.

La glasul lor, grăbit, mă lasă,
Plăpândul pui de rândunea...
Mai vino, ploaie, înc-o dată
Să-l văd din nou în casa mea.